

सम्पादकीय

मानव-हाती द्वन्द्व, दिगो समाधानको खाँचो

भाषामा वर्षौंदेखि जंगली हातीको समस्या गम्भीर सामाजिक, आर्थिक तथा मानवीय चुनौतीका रूपमा कायम रहदै आएको छ । विशेषगरी जिल्लाको पूर्वांचल क्षेत्रमा बसोबास गर्ने स्थानीय बासिन्दा हरेक वर्ष हातीको आक्रमण, बाली नष्ट, घरमोटामा क्षति तथा मानवीय दुर्घटनाबाट पीडित हुँदै आएका छन् । भारतको सीमावर्ती जंगल क्षेत्रबाट नेपाल प्रवेश गर्ने जंगली हातीहरू रतिको समयमा गाउँबस्तीमा पर्ने, खेतबारीमा लगाइएको धान, मकै, केरा लगायतका बाली नष्ट गर्ने तथा कतिपय अवस्थामा मानिसमाथि समेत आक्रमण गर्ने गरेका छन् । यसले स्थानीय नागरिकको दैनिक जीवन त्रासपूर्ण बनाएको छ ।

हाती नियन्त्रणका लागि विभिन्न समयमा सोलार तारबार, विद्युतीय घेराबारा तथा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिए पनि ती उपाय दीर्घकालीन रूपमा प्रभावकारी बन्न सकेका छैनन् । विशेषगरी सोलार तारबारको नियमित मर्मरसम्भार अभाव, प्रविधियत कमजोरी तथा पर्याप्त निगरानी नहुँदा अहिले ती अधिक संख्यामा निस्प्रभावी बन्दै गएको छ । कतिपय स्थानमा तारबार विधिहरूको महिनाै विन्दु पनि मर्मत नहुँदा हातीहरू सहजै गाउँ प्रवेश गर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ । यसले स्थानीय बासिन्दामा संकरप्रति असन्तुष्टि बढाएको छ ।

मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व केवल स्थानीय समस्या मात्र नभई राष्ट्रिय सरकारको विषय हो । त्यसैले यसको समाधानका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहबीच समन्वय आवश्यक छ । सीमावर्ती क्षेत्रमा आधुनिक प्रविधियुक्त विद्युतीय घेराबारा निर्माण, नियमित मर्मतका लागि छुट्टै बजेट ब्यवस्था, हातीको आवागमन निगरानी गर्ने प्रणाली विकास तथा प्रभावित नागरिकलाई राहत तथा क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउने नीति प्रभावकारी रूपमा लागू गरिनुपर्छ । साथै, नेपाल र भारतबीच सीमा क्षेत्रमा वन्यजन्तु ब्यवस्थापनका लागि संयुक्त सहकार्य आवश्यक देखिन्छ ।

यस समस्यालाई केवल जासिमका रूपमा हेर्नेभन्दा अवसरका रूपमा रूपान्तरण गर्न सकिए दिगो विकासको आधार तयार हुन सक्छ । हाती संरक्षण र ब्यवस्थापनलाई न्यवस्थित गर्दै वन्यजन्तु पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सकिने सम्भावना पनि उत्तिकै बलियो छ । यदि हातीको प्राकृतिक वासस्थान संरक्षण, सुरक्षित करिडोर निर्माण तथा ब्यवस्थित हाती पर्यटन विकास गर्न सकियो भने आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक आकर्षित गर्न सकिन्छ । यसबाट स्थानीय समुदायले रोजगारी, आयआर्जन तथा आर्थिक विकासका अवसर प्राप्त गर्न सक्छन् ।

त्यसैले भाषामा वर्षौंदेखि कायम हाती समस्यालाई दीर्घकालीन रणनीति, प्रभावकारी पूर्वाधार तथा सरकारी प्रतिबद्धतामार्फत समाधान गर्नु आजको आवश्यकता हो । मानव र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्व न्युनिकरण गर्दै सहअस्तित्वको वातावरण निर्माण गर्न सके आर्थिक तथा मानवीय क्षति रोक्नुका साथै दिगो विकास र पर्यटन प्रवर्द्धनको नयाँ आधार तयार गर्न सकिन्छ ।

सरसफाई सप्ताह शुरु

दमक/ स्वच्छ प्रशासनको नयाँ संकल्प सोमबार देखि देशभर सुरु गरिएको 'सरसफाई सप्ताह' शुरु भएको छ । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री निशा महेताले बीर अस्पतालबाट अभियानको शुभारम्भ गरेकी हुन् । सरकारले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई शुभारम्भ, स्वच्छ र वातावरणमैत्री बनाउन सोमबार देखि आगामी जेठ १ गतेसम्म देशभर सरसफाई सप्ताह २०८३ सञ्चालन गर्न लागेको छ । सडकिय, प्रादेशिक र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयका साथै सार्वजनिक शैक्षिक संस्थासमेत समेट्ने गरी यो अभियान सञ्चालन गरिने प्रधानमन्त्री वल्लभ शाहको विधायकत्वले जनाएको छ । प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयले एक विज्ञापनलाई जारी गर्दै सडकिय तथा स्थानीय तहसम्मका सबै निकायलाई यस अभियानमा सक्रिय सहभागी हुन निर्देशनसमेत दिएको छ । यस अभियानले सरकारी निकायमा न्यून लागतमा अधिकतम प्रतिफल प्राप्त हुने गरी सरसफाई मापदण्ड कार्यान्वयन गर्ने लक्ष्य सरकारले जारी गरेको सरसफाई सप्ताह सञ्चालनसम्बन्धी मार्गदर्शन, २०८३ मा उल्लेख छ । त्यसै गरी सरकारी निकायमा स्वच्छ र सुरक्षित कार्य वातावरण कायम गर्न प्रभावकारी सरसफाई व्यवस्थापन आवश्यक रहेको सो मार्गदर्शनमा जनाइएको छ ।

नेपालको सबैभन्दा होचो स्थान कचनकबलमा समेत कालोपत्र सडक पुर्याइएको छ । होचो स्थान हेर्नाका लागि बाध्य तथा आन्तरिक पर्यटक अब राजमार्गबाट एक घण्टामै कचनकबलमा काम सम्पन्न कचनकबल पुग्न सक्ने कचनकबल गाउँपालिकाका उपध्यक्ष नवराज भट्टराईले बताएका छन् ।

नेप्सेमा गिरावट

दमक/ धितोपत्र बजारमा सेयर कारोबार मापक नेप्से परिसूचक ३९ दशमलव ४४ अंकले ओरालो लागेर दुई हजार सात सय ४४ दशमलव ४० मा सीमित भएको छ । यो एक दशमलव ४१ प्रतिशतले गिरावट हो । दुबला कम्पनीको कारोबार मापन गर्ने सेन्सेटिभ परिसूचक पंच दशमलव १५ अंकले ओरालो लागेर ४६९ दशमलव २६ मा सीमित भएको छ । कुल एक करोड छ लाख ४८ हजार ५५० किता सेयर रू चार अर्ब ६६ करोड ५० लाख २० हजार ६७९ मुल्यांकन खरिद बिक्री भएको छ । कारोबारका आधारमा नेसनल हाइड्रोपावर, रिलायन्स स्थिनिड मिल्स, रिडी पावर कम्पनी, शिम्पु सिमेन्ट र एवाइ प्यानल लिमिटेड शीर्षस्थानमा छ । नेप्सेका अनुसार, धौलागिरी लघुवित्त वित्तीय संस्था, एसबिल डिबेन्चर, एनआइविएल समुहिय फन्ड बोर्ड, एनआईसी एसिया डिबेन्चर र नेपाल एसआईबी बैंक डिबेन्चरका लगानीकर्ताले कमाए ।

बाल मनोबिज्ञान बुझ्नु जरुरी !

डॉ. अनिल कुमार
anil.kumar2078@gmail.com

अबका दिनमा विद्यालयमा राजनीति भन्दापनि शिक्षाको गुणस्तर बढाउन अनि बालबालिकाको मनोबिज्ञान बुझेर ठाउँ कदम चाल्न शिक्षक, अभिभावक, सरकारीवालाला निकायहरूको ध्यान जान जरुरी छ । साथै हामी सबै जिम्मेवार बन्न पनि उत्तिकै आवश्यकता छ ।

शिक्षा ब्यक्तिक विकासको मूल आधार हो । शिक्षाविना ब्यक्तिको कुनैपनि पक्षको विकासको परिकल्पना गर्न सकिन्न । त्यसमा पनि विशेषतः प्राथमिक तहको शिक्षा बालबालिकाहरूको अधिकारको विषय हो । प्राथमिक तहको शिक्षा समाजमा भए रहेका सबैले विना कुनै भेदाभाव शिक्षा पाउनुपर्छ । बालबालिकाका प्रमुख अधिकारहरू मध्ये बाच्न पाउने अधिकार, संरक्षण पाउने अधिकार, विकास गर्न अधिकार र सहभागी हुने अधिकार पर्दछन् । विशेषतः यी अधिकारहरूलाई प्राथमिक शिक्षाको अवसरलाई प्रदान गर्नु तपाईं हामी शिक्षक र अभिभावकहरूको प्रमुख दायित्व हो । बालबालिकाहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउन शिक्षक र अभिभावकको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । बालबालिकालाई सामाजिक

मेलमिलाप, सहयोग तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप गर्नका लागि प्रोत्साहित गर्न सकेमा मात्र त्यो बालक असल नागरिक बन्न सक्छ । शारीरिक रमा विकृति एवम मानसिक र संवेगत्मक रमा विकारयुक्त बालबालिकाको लागि वेगैले खोलेको छुट्टै विद्यालय ब्यवस्था गरी प्रकृति अनुसन्धान, रूचि आवश्यकता अनुसार शिक्षाको ब्यवस्था गर्नु आजको आवश्यकता हो । तर हिजोदेखि आजसम्म बनेका सरकारीहरूले अहिलेसम्म उनीहरूका लागि केहीपनि नयाँ योजनाको तर्जुमा गर्न सकेको देखिन्न । भन्न त - "बालबालिका भनेका भविष्यका कर्णधार हुन " भनेर सस्तो लोकप्रियताका लागि दूल्ला भाषण त नेताहरूले गर्छन् तर उनीहरूको मनोबिज्ञान खासै बुझेर कदम चालेको पाइन्न । यहाँ बालबालिकाका लागि विशेष योजनाका साथ करोडी करोडको रकम बालबालिकाका लागि छुट्टयाइन्छ तर कहाँ लगानी गर्ने ? के गर्ने ? भन्ने कुनै योजना गरेको देखिन्न । बालअधिकारका नाराहरू गुन्यायमाना हुन्छन्, अनेक कार्यक्रम हुन्छ । एनजिओ र आइएनजिओ त कति छन कति भएपनि उनीहरूका निम्ति कुनै खासै राम्रो काम राज्यले गरेको छैन । आज गरिब दुःखी जनताका छोराछोरीहरू न पढ्न पाएका छन, उनीहरूको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ? त्योसम्म अन्वेषण गरेको देखिन्न । आज स - साना उमेरका बालबालिकाहरू खोलाका छन भने कति त बोरामा फ्लोटिक बटुल बाध्य छन । हामी देख्छौ कि कति होटलहरूमा " बालश्रम युक्त होटल " टोर्सिका क्लेकलाई भेटिन्छ होटलमा तर भित्र कति उमेर समूहका बालबालिकाहरू कामदारका रूपमा काम गरिरहेका होलान भन्ने कुराको बोध गरेर र अनुसन्धानसम्म कुनै सरकारीवालाला निकायले गरेको देखिन्न । बालबालिका र अभिभावकलाई सङ्गे राखेर न कुनै दूल्ला कार्ययोजना र संवेगानुसन्धान गर्न सकेका छन सम्बन्धित निकायले । केरु सेमिनारका निम्ति करोडी खर्च गरेर बालुमा पानी हालेर उनीहरूको मागलाई तुहाइदिने उपल्लो निकाय

अहिलेपनि चलायमान छन । आज बालबालिकाहरू हिसाको शिक्षा, बलात्कार, यौनजन्य र आपराधिक गतिविधिमा संलग्न छन त्यसको सुक्ष्म अध्ययन अवलोकन गरेर कसरी चुपचाप सकिन्छ भन्ने सोच सम्म राज्य सरकारले छैनन्, धरका अभिभावक र विद्यालयका शिक्षक तथा शिक्षिकाहरूले । कक्षा कोठा बालमनोबिज्ञानका कुराहरू र नैतिक आचरणका कुराहरू उनीहरू सिकाएको देखिन्न । शिक्षक र अभिभावकहरूले बालबालिकाहरू स्वभावगत रमा मानसिक रमा, प्रतिभावाना, तीक्ष्ण बुद्धि, मन्द शिक्षा, पछोटे, सुस्त मनस्थिति र यसैगरी शारीरिक रूमा लड्गोको, बहु अपाङ्ग अनि संवेगत्मक रमा धरपको, लज्जालु, चिन्ताग्रस्त, मनोविकृति र रिशाल हुन्छन् भने कुनैको सामान्य जानकारिसमेत नगरी उनीहरूलाई कुट्ने, पिट्ने, यातना दिने, डर देखाउनेसम्म गरेको हामीले देख्न सक्छौ । हामी बुद्धिजीवी, समाजसेवी, शिक्षाप्रमी भएपनि अबुक्त किन भएका छौ ? ती साना - साना बालबालिकाहरूको मनोबिज्ञान किन बुझ्न सक्दैनौ ? कुनैपनि बालबालिका होस या प्रौढ उ प्रसङ्गमा र माया ममताको भोको हुन्छ । कुनैपनि विद्यार्थीले कुनैकाम गर्ने प्रयास गर्दा, कुनै गल्ती गरेमा वा नमिलेमा उसलाई निराशा फल्काएर गालीगलौज गर्ने, पिट्ने वा कुनै किसिमको शारीरिक दण्ड दिने गर्दा उसले आफूले गरेको दुःखपूर्ण प्रयास खारेज भएको सम्झन्छ र त्यो बालकले निरा - भित्रै बस्नती औंसु खसाल्छ । त्यो औंसु खसालेकै बेलामा शिक्षकले अर्भे यातना दिएमा उसले कहिल्यैपनि आफ्नो मानसिक अवस्थालाई सन्तुलनमा राख्न सक्दैन । उसमा दिग्दिने निराशापन छाउछ । भित्रि मनोबिज्ञानमा गहिरो असर पर्दछ भने सकारात्मक सोच कहिले पलाउनेछ । त्यो बालकको बुद्धि विकासमा । शिक्षक र अभिभावकले उसलाई होसलको बदलामा गाली, दण्ड तथा अपमान र लज्जत बनाउने कामले गर्दा उसभित्र नयाँ - नयाँ कल्पना अनि विषयवस्तुपति जागरुक प्रयासहरू क्रमशः दमन हुँदै जान्छन् । यस्तो अवस्थामा

ती बालबालिका विद्यार्थीहरू कुनै पनि कामवातिको होसला, उत्प्रेरणा, साहस र जिज्ञासा गर्ने बानीलाई क्रमिक रूपमा लुकाउदै जान्छन् । शिक्षकहरूप्रति उसको सोच्ने र त्यसको सही समाधान गर्न नसक्ने बानीको विकास हुन्छ । वास्तवमा यस्तो हुनु भनेको नै त्यो बालक मनोबिज्ञानिक रूपले सबै कुरामा तुलो क्षति हुनु हो । आज सामुदायिक विद्यालय भन्दापनि निजी तथा संस्थागत विद्यालयमा हेर्नुहोस कि साना - साना बालबालिकाहरूले विद्यालय जादा उनीहरूले बोकेका भोला यति गद्दी हुन्छ कि त्यो समेत बुझेर उनीहरूलाई नबोक्न आग्रह गरेको देखिन्न । हामीमा अधिकारको भावना बालबालिकाहरूले कहिलेपनि सकारात्मक चिन्तन भएको देखिन्न । यस्ता नकारात्मक सोच र प्रवृत्तिले गर्दा आज स-साना बाल बालबालिका शिक्षाबाट बन्धित हुनु पुगेका छन ।

राज्यले सहकरेन्द्रीत बालशिक्षा हेर्छ तर पहाडी इलाकाका भूपडीमा नगर जाउँदा उनीहरूको किन ? यहाँ बालअधिकारको कुरा गरेर कहिले नयाँने भने उनीहरूलाई शिक्षा क्षेत्रबाट बन्धित गराउने परिपाटीको अब अन्त्य हुनुपर्छो । आज सामुदायिक तथा निजी विद्यायहरूमा राज्यले लगानी गर्छ तर अध्ययन , अध्यापन कसरी भइरहेको छ अनि बालबालिका मैत्री छ या छैन त्योसम्म अनुगमन तथा नियमन गरेको देखिन्न । कति सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थीभन्दा बढी उमेर भन्ने कतिमा ५० जनाभन्दा बढी विद्यार्थी छन त्यहाँ शिक्षकहरूको दरबन्दी छैन । यसलाई कसरी ब्यबस्थापन गरेर बालबालिकाको बलिष्य निर्माण गर्न सकिन्छ भन्ने सोच सम्बन्धित सरकारीवालाला निकायहरूमा चेतनाको विकास हुन सक्नुपर्छो । अबका दिनमा विद्यालयमा राजनीति भन्दापनि शिक्षाको गुणस्तर बढाउन अनि बालबालिकाको मनोबिज्ञान बुझेर ठाउँ कदम चाल्न शिक्षक, अभिभावक, सरकारीवालाला निकायहरूको ध्यान जान जरुरी छ । यसमा तपाईं हामी सबै जुटौ ।

किराती जी, यो त बढिनै भएन र ?

रामप्रत चौधरी

श्रम संस्कृती पार्टीमा प्रवेश गरि वरिष्ठ नेता बने लगत्तै युवदल गुरुङले अभिव्यक्ति दिए कि अब देशको नेतृत्व अब हाम्रो पार्टीले लिन्छ । तर उनलाई थाह हुनु पर्ने हो कि, देशको नेतृत्व भाषणबाट होईन जनमतबाट प्राप्त गरिन्छ भने । प्रत्यक्ष तीन र समानुपातिक चार गरि सात जना सांसद भएपको पार्टी र त्यसमा पनि अरुद्धारा बनि बनाउ संघठनमा आएर नेता हुन साथ उभालाई यति भन कसरी हिममत आएको हो ? यो त बढिनै भएन र किराती जी ?

हुन त उनी आफै देश चलाउने अभ्यास गरि सकेर आएका नेता हुन् । विगतमा माओवादी हुँदा उनी मन्त्री समेत बनेका थिए । त्यस बेला आफ्नो पार्टी सरकारमा कसरी पुग्यो र आफू देश चलाउने ठाउँमा कसरी पुग्न भन्ने उनले सम्झनु पर्ने हो । उनी देश चलाउने अभिलाषामा मात्र रोकिएका हुन् । उनले अहिले देखे चलाई रहेकाहरूलाई राजनीतिक मर्यादा भन्दा बाहिर पुगेर गालि गर्न पनि स्याए । हुन त नयाँ जोगी...के जाति भन्ने जस्तो नयाँ पार्टीमा आएर यति गर्नुलाई उनले राजनीतिक रूपमा स्वभाकि पनि माने होलान् । तर यतिको अनुभवी नेताले देश चलाउन सकिने अंक गणित र राजनीतिक संस्कार पनि सम्झनु पर्ने हो । हुन त यस्ता अभिव्यक्ति दिने उनी पहिलो मान्छे होईनन् । तर अरूले पनि यस्तै भन्छन्, त्यसैले मैले पनि बोल्दा के भए ? भन्ने हो भने त राजनीतिक संस्कार, सम्मयता र शिष्टताको के अपेक्षा पनि गर्नु । अस्थिर राजनीतिक पृष्ठभुमी भोजपुरका सुदम किराती पूर्वमाओवादी

रेडक्रस कमल शाखाको साधारण सभासहित आँखा शिविर

दमक/ भाषाको कमल गाउँपालिकास्थित नेपाल रेडक्रस सोसाईटी कमल पालिका शाखाले सोमबार आफनो १३ औं बार्षिक साधारणसभा तथा प्रथम पालिका सभासहित निधुन्छ आँखा शिविर आयोजना गरेको छ । कमल ५ मंगलवारेस्थित आफनै रेडक्रस भवनमा आयोजित सभामा संस्थाले बार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुका साथै संस्थाया योगदान पु-याउने चार जना पूर्व पदाधिकारी तथा सदस्यलाई सम्मान प्रदान गरिएको थियो । यसरी सम्मानित हुनेमा पूर्व उपसभापति चन्द्रकाजी भण्डारी, सदस्यहरू सुरेन्द्र लिम्बू, तुलसी तिवारी र सिताराम बाँस्तोला रहेका छन् ।

उनीहरूलाई कार्यक्रमका प्रमुख कमल गाउँपालिका अध्यक्ष डुकुमसिंह राइले सम्मानपत्र सहित सम्मान प्रदान गर्नु । सोहि अवसरमा संस्थाले सञ्चालन गरिआएको ल्याब सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि गराउन कमल ५ स्थित युनाईटेड बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले नगद १ हजार १ सय १५ रुपिया संस्थाका अध्यक्ष ललित वान्तवा र सचिव लिलम पौडेलले संयुक्त रूपमा वितरण गरेका थिए । रेडक्रस कमल शाखा सभापति चन्द्र साहको अध्यक्षतामा भएको अन्तरसमा आयोजित निधुन्छ आँखा शिविरमा १५२ जनाले आँखाको प्रीक्षण सेवा पाउनुका साथै स्वास्थ्य परामर्श प्रदान गरिएको सचिव पारमर्ण राईले बताए । शिविर विर्तामोडस्थित मेची आँखा अस्पतालको प्राविधिक सहयोगमा भएको थियो ।

पानासोनिक इलेक्ट्रोनिकस वर्ल्ड
दमक-१, भाषा

विगत दुई दशक अगाडिदेखि (पानासोनिक) होवावा

एलएमिएट यार मर्नेट कन्ट्रोल एरि प्रकाशका LED, TV, Online UPS इन्वर्टर एरि एटएलएमए, Sound System, Speaker, हलम्टी वाउचर, सेइड्स मोडिफा हाउस मोडरे, प्लेस, गोरज, AC वाउचर मोडिफा, कोल यारुव हलम्टा ग्यालेक्टोका हावा मर्नेट गिरेथि ।

आइये यहाँ अर्कै अनुभव अर्कै प्रकारका UPS, इन्वर्टर, इन्वोल्टर, लथी तयार गजेका साथै सबै पानासोनिक र इलेक्ट्रोनिक पार्ट-सप्लाइ, रेडिओ, सेट टोप, कोल र फेज पाउडर ।

कोट :

१) अधिकतम हाथिपट्टाका लागि हुने सबै हावावाहक गर्नात गिरेथि ।
२) यहाँ होल सलिकेको सेवा पनि उपलब्ध छ ।
३) सबै प्रकारका सेलफोनका हावावा मर्नेट गिरेथि ।

प्रो. मनोज रिडि
९८२२२२९३०/९८०९९३९३९/०२३-५८३९४७

तुलो द्याहकीला कम्पेसर प्राविधिक

क्यापा सेफटी ट्याङ्की तथा टल सरसफाई

दमक :
(९८२४७२०२६/९८२४७२०२६)

देवीप्रसाद सिटोला
राजकुमार अष्ट
८८०६१०४१०

जानकारी

गर्भवतीले खाने नहुने खानेकुरा

गर्भावस्थाको समयमा खानपानमा विशेष ध्यान दिनु आवश्यक छ, किनकि केही खानेकुराले गर्भपतनको जोखिम बढाउन सक्छन्। गर्भपतिद्वे केदार नेपालका अनुसार गर्भावस्थाको समयमा खानपान र जीवनशैलीमा विशेष ध्यान दिनु आमा र शिशु दुवैको स्वास्थ्यका लागि महत्वपूर्ण हुन्छ। गर्भवती महिलाहरू खासगरी काँचो तथा कम पाकेको खानेकुराबाट बच्नुपर्छ।

गर्भपतनको जोखिम बढाउने मुख्य खानेकुराहरू यस प्रकार छन् :
काँचो वा हरियो मेवा : खासगरी काँचो मेवा भने लेटेक्सले पाठेघरमा संकुचन पैदा गर्न सक्छ, जसले गर्भपतनको खतरा बढाउँछ।
नपाकेको मासु र अण्डा : राओसँग नपाकेको मासु, माछा वा अण्डामा लिस्टेरिया वा साल्मोनेला जीवाणुहरू हुन सक्छन्, जसले भ्रूणलाई हानि पुऱ्याउँछ। काँचो दूध र दुग्धजन्य पदार्थ : पास्टुरीकरण नगरेएको दूध वा चिजमा लिस्टेरियाको संक्रमण हुने डर हुन्छ।
प्रशोधित मासु : हट डग, डेली भेट वा ससजेलमा हातिकाकर वायुटेरिया हुन सक्छ।
अल्काह क्याफिन : कफी, चिया वा विसो पेय पदार्थको धेरै सेवनले पनि जोखिम बढाउन सक्छ।
अस्वस्थकर आहार : खराब पोषण र मोटोपनले पनि सेमलस असन्तुलन गराई गर्भावस्थामा समस्या ल्याउन सक्छ।
विशेष सावधानी
यी खानेकुराहरूका अलावा धूम्रपान र मदिरा सेवनले पनि गर्भपतनको जोखिम उच्च बनाउँछ।

कोशीमा खेलकुद अध्यादेश स्वीकृत

भापा । कोशी प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषदको बैठकले विपत् खोज उद्धार तथा राहत वितरण सम्बन्धी कार्यविधि २०८३ स्वीकृत गरेको छ।
बैठकले प्रदेश खेलकुद ऐन पहिलो संशोधन अध्यादेश २०८३ स्वीकृत गरेको छ। यसैगरी स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन विशेषज्ञ चिकित्सक जोड्नुपर्ने भन्दा सम्बन्धी कार्यविधि २०८२ लाई समेत मन्त्रिपरिषदले स्वीकृति दिएको छ। सोमबार कोशी प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषदको बैठक बसेको छ। मुख्यमन्त्रीको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले प्रदेशको विकास र प्रशासनसँग सम्बन्धित विभिन्न निर्णयहरू गरेको छ।
बैठकले विपत् खोज उद्धार तथा राहत वितरण सम्बन्धी कार्यविधि २०८३ लाई स्वीकृत गरेको छ। यसैगरी प्रदेश वीजविजन नियमावली र प्रदेश जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन नियमावली २०८३ लाई समेत स्वीकृति प्रदान गरेको छ।
मन्त्रिपरिषदले उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय मातहतका निकायहरूका लागि आगामी आर्थिक वर्षको अस्थायी दरबन्दी स्वीकृत गर्ने निर्णय गरेको छ। साथै, युद्ध विरुद्ध क्षेत्र विकास समितिको प्रमुख कार्यकारी निर्देशक छनोटका लागि सिफारिस समिति गठन गर्ने निर्णय भएको छ।
बैठकले २०८२ भदौ २३ र २४ गते भएको सभामा आगजनी तथा तोडफोडबाट बाँच्न भएका सवारी साधन र मसिनारी औजारहरू लिलामो विक्री गर्ने प्रक्रियालाई अघि बढाउने निर्णय गरेको छ।

आज निती २०८३ साल वैशाख ३० गते बुधवार 13 May 2026 तिथि: एकादशी

ज्योती लक्ष्मी प्र. डमाला
देवालय : देवालयपत्र कोष, सगरमाथा अखण्ड विभाजन, उपर सप्तरीकोस लोदी, ८८६८३१०८८८/८८१०८००११६४

शिक्षा

सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा “शिक्षा”

काठमाडौं/ सरकारले विद्यालय तहमा उपलब्ध गराउदै आएको सबै छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्ने भएको छ। छात्रवृत्तिलाई योग्यतामा आधारित र डिजिटल प्रणाली मार्फत् व्यवस्थित गर्ने सरकारले नीति अख्तियार गरेको हो। अब, छात्रवृत्ति रकमलाई सिधै बैंक खातामा भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउने छ। संघीय संसदको बजेट अधिवेशन शुरु भएकै दिन संसदको दुवै सदनको संयुक्त बैठकमा राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सोमवार प्रस्तुत गरेको आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा उक्त प्रवन्ध समाेटिएको हो।
विभिन्न निकायबाट प्रदान हुने छात्रवृत्ति एकट्ठार प्रणाली मार्फत् नहुँदा दोहोरिने, लोभ्रत बगं सम्म नपुग्ने जस्ता समस्या हुँदै आएको थियो। कतिपय अवस्थामा हुँदै नभएका विद्यार्थीका नाममा पनि छात्रवृत्ति रकम दुरुपयोग हुँदै आएको खबर सार्वजनिक हुँदै आएको थियो।
विपन्न, सिमान्तकृत, दलीत अपागत भएका पिछ्छाएका क्षेत्रका सबै बालबालिकाका लागि गृण्णस्त्रीय शिक्षा प्रदान गर्ने, स्वास्थ्य पोषण, छात्रवृत्ति आवासीय सुविधा सहितको सुरक्षित सिकाइ वातावरणलाई सुनिश्चित गर्ने छ' नीति तथा कार्यक्रम वाचन गर्दै पौडेलले भने शिक्षालाई समता र समृद्धिको आधारका रूपमा स्थापित गर्ने छ।' विद्यालय नक्साकन, समायोजन, शिक्षक दरबन्दी मिलाउन, पुस्तकालय र प्रयोगशाला सुधार एफिक्टु योजना मार्फत् कार्यान्वयन गर्ने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख गरिएको छ।
'शिक्षक नियुक्ति, पदोन्नति र मू्याङन प्रणालीलाई योग्यतामा आधारित पारदर्शी बनाइने छ' पौडेलले भने 'शिक्षकको पेशागत विकास, अभिलेख व्यवस्थापन र उचित पारिश्रमिक सुनिश्चित गर्ने छ।' उक्तप्ट शिक्षक प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने पनि सरकारको नीति छ।
कार्यक्रममा उल्लेख शिक्षाका मुख्य नीति
विद्यालय शिक्षालाई सिकाइ मुक्ति बनाइने छ। अतिजम भएका बालबालिकाका लागि बेरापी र प्रविधि सहितको विशेष तालिम प्राप्त शिक्षक र समावेशी विद्यालय प्रणाली विकास गरिने सरकारको नीति छ।
माथि सम्म निशुल्क शिक्षा सुनिश्चित गरिने छ। पुस्तक, दिवा बाजा र पोशाकको सहज वितरण सहित शिक्षालाई गृण्णस्त्रीय जीवनपयोगी तथा राजगार मुक्ति बनाउदै सबै तहको पाठ्यक्रमको

समय सापेक्ष पुनरावलोकन गरिने छ।
सार्वजनिक शिक्षामा विद्यकालिन लगानी बृद्धि गर्दै निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित शिक्षण संस्थालाई सेवामुख र गुणस्तर केन्द्रित बनाउन स्वस्थ नियमन गरिने छ।
ई-लर्निग भन्चुअल कक्षा सुला डिजिटल सामग्री सहितको सिकाइ प्रणाली विस्तार गरिने, उच्च शिक्षालाई श्रम बजारसंग आबद्ध गराउने छ।
उच्च शिक्षाको पुनर्संरचना गरिने छ।
१० हजार सामुदायिक विद्यालयमा इण्टरनेट, डिजिटल सामग्री एआइआर आधारित सिकाइ प्रणाली विस्तार गरिने छ।
पाठ्यक्रम मूल्याङन र प्रमाणिकरण प्रणालीको पुनरावलोकन र सुधार गरिने छ।
विद्यालय तह देखि नै खेलौडा पहिचान गरिने छ। सरकारले राजनीतिक दलहरूसंग सहकार्यमा संविधान संशोधन गर्ने घोषणा पनि गरेको छ। करको संरचना पुनरावलोकन गर्ने, सार्वजनिक नीति साभेदारीमा कृषि प्रणाली सुदृढ गर्ने, कृषि उत्पादनलाई उद्योग र बजारसंग जोड्दै वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केकाहरूलाई कृषिमा आर्काषित गर्ने, ग्रामिण अर्थतन्त्रलाई पुनर्जिवन दिन बहुपक्षीय लगानी बृद्धि गर्ने, खाद्यान्न आत्म निर्भरताका लागि नीति निर्माण गर्ने सरकारले नीति अख्तियार गर्ने र राष्ट्रपति पौडेलले बताए। वैदेशिक रोजगारीलाई बाध्यतयाबाट विकल्पमा परिवर्तन गर्ने, नेपालमा बसेर विदेशी रोजगारदाताका लागि काम गर्न सकिने कानूनी व्यवस्था गर्ने कार्यक्रममा उल्लेख छ।
आगामी आर्थिक वर्ष सामस्याप्रस्त सहकारी संस्थामा जमा गर्ने जम्मा गरेको बचत फिर्ता गर्ने एकीकृत बचतकर्ता सुरक्षक साथै स्थापना गर्ने घोषणा नीतिमा छ। विपक्ष आर्थिक क्षेत्रको विस्तार गर्ने, सूचना प्रविधि पार्क, कृषि उत्पादन केन्द्र लगायत उत्पादनमूलक क्षेत्रलाई औद्योगिक पर्यटन संग जोड्ने सरकारको योजना छ। विदेशी लगानी सम्बन्ध कानून संशोधन गर्ने, सरकारले लोके भन्दा माथिको लगानी गर्ने लगानीकर्तालाई लगानी भिसा उपलब्ध गराउने छ।
सरकारले आगामी दशकमा ३० हजार मेगावाट विद्युत उत्पादन गर्ने लक्ष्य लिएको छ। सडक सुविधा निर्माणलाई तीव्रता दिने सरकारले घोषणा गरेको छ। यही नीति र कार्यक्रमका आधारमा सरकारले बजेट निर्माण गर्छ। बजेट भदौ १५ गते सार्वजनिक गर्नु पर्ने संविधानमै बाध्यकारी व्यवस्था छ।

स्वास्थ्य

उपचारभन्दा रोकथाममा सरकारको जोड

दमक/ सरकारले नसर्ने रोग नियन्त्रणका लागि उपचारभन्दा रोकथाममूखी नीति अवलम्बन गर्ने भएको छ। संघीय संसदको दुवै सदनको संयुक्त बैठकमा राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलद्वारा प्रस्तुत आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा क्यान्सरलगायत नसर्ने रोग नियन्त्रणका लागि जनचेतना, नियमित स्वास्थ्य परीक्षण तथा स्वस्थ जीवनशैलीमा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गरिने उल्लेख गरिएको छ।
सरकारले योग, ध्यान तथा समुदायमा आधारित स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई विस्तार गर्ने, अत्याधुनिक अपागत पुनःस्थापना केन्द्र स्थापना गरी प्रोस्थेटिक, फिजियोथेरापीलगायत विशिष्टीकृत सेवा उपलब्ध गराउने नीति पनि अघि सारेको छ। यसै स्वास्थ्य जनशक्ति विकासका लागि एकीकृत मानव संसाधन प्रणाली निर्माण गरिने तथा आयुर्वेद, प्राकृतिक र वैकल्पिक उपचार पद्धतिलाई वैज्ञानिक आधारमा संस्थागत गरिने उल्लेखको छ।
सरकारले सार्वजनिक गरेको नीति तथा कार्यक्रममा स्वास्थ्य क्षेत्रका करिब १९ वटा बुँदा

समेटिएको छ। आधारभूत स्वास्थ्य सेवा विस्तार, डिजिटल स्वास्थ्य प्रणाली, रोग नियन्त्रण, मानसिक स्वास्थ्य तथा स्वास्थ्य बीमामा पुनर्संरचनालगायतका विषयलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ। स्थानीय तहसम्म आधारभूत अस्पतालमा क्यान्सरलगायत नसर्ने रोग नियन्त्रणका लागि दुर्गम क्षेत्रमा विशेषज्ञ सेवा पुऱ्याउने तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने योजना पनि सरकारले अघि सारेको छ।
त्यसैगरी रोग निगरानीका लागि 'सेन्टर फर डिजिन कन्ट्रोल', स्वास्थ्य गुणस्तर सुधारका लागि राष्ट्रिय स्वास्थ्य प्रत्यान प्रधिकरण तथा जैविक अनुसन्धानका लागि राष्ट्रिय प्रयोगशाला स्थापना गर्ने योजना सार्वजनिक गरिएको छ। अतिजम तथा न्युरोडाइमर्सिटी भएका बालबालिकाका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने तथै, स्वदेशी औषधि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गरिने नीति पनि कार्यक्रममा समेटिएको छ।
यद्यपि स्वास्थ्य क्षेत्रका जानकारहरूले भने नीति तथा कार्यक्रमले स्वास्थ्य प्रणालीको मूल समस्या समाधान गर्न नसकेको टिप्पणी गरेका छन्। स्वास्थ्य बीमा संकट, सरकारी अस्पतालमा जनशक्ति अभाव, उपचार स्वर्चके कारण नागरिक परिवारमा धकेलिनु तथा ग्रामीण क्षेत्रमा प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा अभावजस्ता विषय अर्भे सम्बोधन हुन नसकेको उनीहरूको भनाइ छ।
विशेषज्ञहरूले स्वास्थ्य क्षेत्रमा मेजर सर्जरी आवश्यक रहेको अवस्थामा सरकारले 'भल्हमपट्टी' शैलीको सुधार मात्रै प्रस्ताव गरेको टिप्पणी गरेका छन्। स्वास्थ्य क्षेत्रको दीर्घकालीन संरचना, वित्तीय दिगोपन, डिजिटल स्वास्थ्य प्रणाली, स्वास्थ्य बीमालाई मुख्य वित्तीय आधार बनाउने स्पष्ट रोडम्याप तथा नागरिकको खलतीबाट हुने स्वर्च घटाउने ठोस योजना अर्भे स्पष्ट नभएको उनीहरूको धारणा छ।
त्यसैगरी सुर्तिजन्य पदार्थ र चिनीजन्य पेयमा कर वृद्धि, जैरिपेटिड सेवा विस्तार, मात्र तथा शिशु स्वास्थ्य, आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा र निजी स्वास्थ्य क्षेत्र नियमनजस्ता महत्वपूर्ण विषय नीति तथा कार्यक्रममा पर्याप्त रूपमा समेटिन नसकेको टिप्पणीसमेत गरिएको छ।

पुस्तक-साभार

नेपालमा अमूर्त संस्कृतिको

डा. प्रेम श्रेष्ठ

संस्कृति र अनुभूतिका आयामहरू

एकताको प्रतीक गोरखा र अनेकताका स्वरहरू

समाज विकासको एउटा पाटो हो राजनीतिक विकास। मैदानमा खेलाडीको उपस्थिति भएपछि खेल त हुन्छ नै। त्यसमा विजय-पराजय त निश्चित नै हुन्छ। कुनै पराजय निकै कष्टकर हुन्छ कुनै कम। त्यो समय र परिस्थितिको निर्माण गर्ने कुनै हो। नेपालको एकिकरणमा पनि साना ठुला टोका खेलाडीहरूको युद्धको भूमिका र सानाठुला ठुलाले पछिने काम भयो। तर एकिकरण त भएरै छाड्यो। यसले सानो राज्य गोरखालाई ठुलो हैसियत दियो।
तितो पोखराई
अहिले गोरखाली शाह राजाहरूको नेतृत्वमा भएको नेपाल एकीकरण अभियानबारे सकारात्मक र नकारात्मक दुवैधरि टिप्पणीहरू पाइन्छन् भने त्यो स्वाभाविक हो। तर गोरखाको गरिमा पनि इतिहासको एक अभिन्न अङ्ग भएको छ। यस र गरिमालाई धेरै इतिहासकारहरूले आ' ना शोध र लेखहरूका माध्यमले माथि उठाए। त्यसरी उठाउनुभन्दा एक अर्याल वंशीय विद्वानप्रति स्मृतिउदगार व्यक्त गर्दै थप २-४ कुरा निजी विचारको रूपमा पोख्नु यस लेखकको उद्देश्य रहेको छ।
गोरखा राज्यको इतिहासका ज्ञाता र त्यस ज्ञानकै जीवित धरोहर प. दण्डपाणि अर्यालसितको एउटा भाग्न त्र गतिलो भेट मेरा लागि निकै चिन्तनसंगीय क्षण भएको छ त्यसैले त्यो क्षण एउटा भाग्न त्र लेख्न भएको छ। यसको मुख्य कारण के भने एम.ए.का विद्यार्थीको एउटा टोलीलाई नेपालको एकीकरणको खाका तयार गर्ने यशस्वी राजा पृथ्वीनारायण शाह र उनका सन्ततिको मुलद्रा गोरखा बरबाबरक्षेत्रको इतिहास र पुरातत्वको मोटामोटी ज्ञान विद्यार्थीका साथै आफूलाई हुनु आफूले बखत गोरखाको यात्रा गरिएको थियो। यही क्रममा गोरखा पुग्दा इतिहासविद्, साहित्यकार अर्याल गुरुलाई भेटिएको थियो।
'गोरखा राज्य वा स्थाननामले अहिले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्वरुप ग्रहण गरेको छ। यसले जनजिब्रोमा पनि बास गरेको छ, साहित्यमा त यसले उसबेलो अर्थत उदयनन्दन कविका पाठोदेखि बिसै नगरी सम्मका अत्याचारका कुरा पनि अर्भे सुन्न पाइन्छ। गोरखा' शब्दले स्थान होइन, एउटा निर्भिक योद्धा-लाडवु, सैनिक वा बेलयुती सेनामा जाने तयारीमा रहेको सफल रिक्तुट जसलाई बुझाउने रहेछ। जनजिब्रोको 'गोर्खे लौरीले कडा प्रहार भन्ने अर्थ दिन्छ भने गोरखाली भन्नाले वीरताका खानी भन्ने नै बुभिन्छ। मध्य वा सुदुर परिचयनिर गए उनीहरूबाट प्रुतिर बनेरहे सबै 'गोर्खे हुन्छन्। गोरखाली फौजले त्यहाँ गरेका अत्याचारका कुरा पनि अर्भे सुन्न पाइन्छ। वीरताको प्रतीक, मारकाटमा पनि उनले तर नलाग्ने 'गोरखा' शब्दले राजनीतिक परिवर्तनका साथै अहिले उद्वे लक्षित र मार खानु पनि परेको छ। काण्ड जुन जातीय धरातलको सङ्घटित गुरिल्लो भन्न सकिने मोर्चा गोरखामा गठन भयो र त्यसले शाहवंशीय नेतृत्व पाएर सत्ता कायमवा हुँदै, परिवर्तनको हुरी खला गर्दै अघि बढेदो त्यसको निर्माणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको एकाइहरूका संकेत सतिहरू अहिले गोरखालाई शाही उपनिवेश मिर्माण केन्द्रको रूपमा हेर्छन् वा त्यस्तो चेप्टा भैरहेछ। क्रमशः

कार्यसमिति बिस्तारमा कोइराला असन्तुष्ट

काठमाडौं/ नेपाली कांग्रेसका नेता शेखर कोइरालाले पार्टीको केन्द्रीय कार्यसमिति विस्तारप्रति असन्तुष्ट जनाउँदै सोमवार गरिएको मनोनयनले कांग्रेसको बृहत्त एकतामा छल पुगेको बताएका छन्।
सभापति गगन थापाले सोमवार विशेष महाधिवेशनमा सहभागी नभएका कोइराला समूह र देउवा समूहमा रहेका नेताहरूलाई समेटेर केन्द्रीय कार्यसमितिलाई १९ जनालाई मनोनित गरेका थिए।
सामाजिक सञ्जालमार्फत धारणा सार्वजनिक गर्दै कोइरालाले पार्टीभित्र समग्र एकता कायम नगरी राष्ट्रिय राजनीतिमा कांग्रेसले प्रभावकारी भूमिका खेल्न नसक्ने उल्लेख गरेका छन्। उनले विगतको निर्वाचन परिणामले कांग्रेसलाई गम्भीर शिक्षा दिएको भन्दै पार्टीको एकता नै राष्ट्रको आवश्यकता भएको बताएका छन्।
कोइरालाले निर्वाचित कांग्रेसका कारण पार्टीले विगतमा ठूलो क्षति व्यहोर्नुपरेको उल्लेख गर्दै आम नागरिकको भरोसा र विश्वाससमेत कमजोर बनेको बताएका छन्। हाले सम्पन्न आम निर्वाचनको परिणामले कांग्रेसलाई नयाँ शोच, साक्षा दृष्टिकोण र भावनासहित अघि बढ्न प्रेरित गरेको भनेको भनाइ छ।
उनले अगामी स्थानीय तह र प्रदेश निर्वाचनलाई चुनौतीपूर्ण रूपमा ब्याख्या गर्दै जनताको विश्वास जित्न नसके कांग्रेसले राष्ट्रिय राजनीतिक औचित्यमाथि नै प्रश्न उठ्न सक्ने चेतावनी दिएका छन्। नेता कोइरालाले कांग्रेससँग आबद्ध युवा, सधषशील र त्यगी कार्यकर्ताको राजनीतिक भविष्य सुनिश्चित गर्न पार्टी भावनात्मक रूपमा एकताबद्ध हुनुपर्ने आश्वस्तका औँत्याएका छन्। नागरिकमैत्री पार्टी निर्माणको दिशामा कांग्रेस अघि बढ्नुपर्ने उनको धारणा छ।
संविधानवाद र लोकतन्त्रमाथि 'पुपुलिज्म' का नाममा आक्रमण भइरहेको अवस्थामा पनि कांग्रेस गुट-उपगुटमा विभाजित हुनु चिन्ताजनक रहेको उनले बताएका छन्। गुटबन्दीको अन्त्य जति छिटो हुन्छ, नेपालको लोकतान्त्रिक प्रणालीले त्यति नै चाँडो आफ्नो मौलिक मूल्य प्राप्त गर्ने उता बढाई छ।
कोइरालाले वैशाख २८ गते १९ जना केन्द्रीय सदस्य मनोनयन गरिएको प्रश्न उल्लेख गर्दै उक्त निर्णयले पार्टी एकतामा असर पुगेको टिप्पणी गरेका छन्।

मेय आजको उदय । धन लागे ।	कट्ट छु हे लो सा ति लै ले लो अ रोजगारीको अवसर । बोलीले काम बल्ने ।	तुल आकर्षक घडालो । आफन्तबाट सहयोग ।	मकर जगमा स्थितता । स्वास्थ्यका सन्तरिया ।
वृष इ उ ए ओ वा धि वु वे वो यात्रामा दुःख । सर्वज्ञा पुट्टि ।	सिंह मा मि मु भे मो टा टि टु टै आफन्तको सहयोग । धन लागे ।	वीरक तो ना ति नै ने नो वा धि यु उपहार प्राप्त । रोजगारीको अवसर ।	कुम्भ ने ने नो सा सी लै ले लो द धार्मिक कार्यका रुपि । व्यापारबाट लाभ ।
मिथुन का कि कु छ छु छु के को हा कार्यसिद्धि । पढाइमा रुपि ।	कन्या टो प पी पौ ष ण ठ पे पो अनावश्यक खर्च । शत्रुको गाय ।	भृश य यो भा भी भ आ फा डे कार्य सिद्धि । मान्यजनको सहयोग ।	मौल दि दू ध धरु ज डे डे टो टा टौ आर्थिक प्रजाति । तित्रबाट सहयोग ।

पिटृको स्मृतिमा केरूड परिवारले दिए माडहिमलाई सहयोग

दमक/ भापाको कमल गाउँपालिका वडा न. ७ मेमेड टोलमा रहेको किरात युवा माडहिमलाई स्थानीय दाताले नगद तथा घण्टी सहयोग दिएका छन् । कमल ७ निवासी स्व. गौमाया लिम्बू केरूडको सोमबार छैटौँ बर्षक पुण्यतिथीका अवसर पारेर उनका परिवारजनले निर्माणघण्टी माडहिमलाई १० हजार नगदसहित ६ घण्टी प्रदान गरेका हुन् । माडहिमको भौतिक संरचना निर्माणमा सहयोग पुर्याउन उक्त सहयोग प्रदान गरेको सामाजिक अगुवा शान्ता केरूडले बताइन् ।

उक्त सहयोग रकम दाता परिवारका तर्फबाट शान्तासहित छोरी चेतुङ, भाई मोहन केरूडसहित परिवारका सदस्यहरूको उपस्थिति सो सहयोग संस्थाका उपाध्यक्ष पूर्णकुमार मावोसहित समितिका सदस्यहरूलाई हस्तान्तरण गरेको थियो । दिवंगत गौमायाकी जेठी छोरी सोभेलाको शान्तिले शान्तले माडहिमलाई ३० हजार नगद मूल्यको एक थान पितलको घण्टी दिएकी थिईन् । उक्त घण्टी करिब १७ केलीको रहेको छ । लिम्बू भाषिक गीतकार समेत रहेकी शान्ताले

अन्तर्राष्ट्रिय इजरायली आक्रमणमा परी लेबनानमा ६ को मृत्यु

एजेन्सी । युद्धविराम सम्झौताको बावजुद दक्षिणी लेबनानमा भएको इजरायली आक्रमणमा ६ जनाको मृत्यु हुनुका साथै अन्य सात जना घाइते भएको त्यहाँको सरकारी मिडियाले जनाएको छ ।

लेबनानको राष्ट्रिय समाचार एजेन्सी (एनएएफ) का अनुसार सोमबार राति इजरायली सेनाले राजधानी बेरुतबाट १५ किलोमिटर टाढाको सहर कफर डोनिनसहित चरमा आक्रमण गर्दा ६ जनाको मृत्यु भएको हो ।

घाइतेहरूलाई उपचारको लागि तटीय सहर टायरको अस्पतालमा लगेएको एनएएफले जनाएको छ । इजरायल र लेबनानबीच अप्रिल -१७ मा युद्धविराम भएको भए पनि इजरायलले दक्षिण लेबनानमा आफ्नो आक्रमण जारी राखेको छ । स्वास्थ्य अधिकारीहरूका अनुसार लेबनान गत मार्च -२ मा भएपछि युद्धमा तात्परेपछि उत्रे हजार ८०० भन्दा बढी मानिस मारिएका छन् ।

लेबनानी नेताहरूले अमेरिकामार्फत इजरायललाई युद्धविरामको समयमा आक्रमण रोक्नका लागि दबाव दिइरहेको छ । तर इजरायलले आक्रमण बन्द गरेको छैन । लेबनानसँगको सीमा नजिकैको लडाइँमा आ'नो एक जना सैनिक मारिएको उल्लेख गर्दै युद्ध सुरु भए देखि १८ जना सैनिक र एक जना नागरिकको मृत्यु भएको बताएको छ ।

एसियन हाईवे अन्तर्गत हिमालयन टिस्टेट नजिक सडकमा उखुको सुस बेइटे एक ब्यापारी । बजारमा भन्दा छिट्टै सुसमान स्थानमा मानिसहरू उखुको सुस खान खाउने जती बताइन्छ ।

बजेटमा समेटिने पाँच प्राथमिकता

दमक/ अर्थमन्त्री डा. स्वर्णिम वाग्दले आगामी बजेटका पाँच मुख्य प्राथमिकता पनि सार्वजनिक गरेका छन् । उनका अनुसार पहिलो प्राथमिकता 'युवासानको लामोश' रहनेछ । दोस्रो प्राथमिकतामा सन्निकटता र आर्थिक गतिविधि विस्तारका लागि एकीकृत पूर्वाधार विकास रहने उनले बताए । त्यस्तै, तेस्रो प्राथमिकतामा रैमिटेन्समा आधारित अर्थतन्त्रको निर्भरता घटाउने नीति रहनेछ । चौथो प्राथमिकतामा सामाजिक उन्नयन तथा मध्यम वर्गको विकासलाई जोड दिइने उनले बताए ।

पाँचौँ प्राथमिकतामा 'सम्य शक्ति' अर्थात् राज्यको पर्यटन, संस्कृति जस्ता 'स' ट पावर क्षमता विकासमा ध्यान केन्द्रित गरिने मन्त्री वाग्दले बताए । उनले अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धलाई पनि थप सुदृढ बनाउने सरकारको योजना रहेको उल्लेख गर्दै ४-५ घटा नयाँ नेपाली राजदुतावास स्थापना गर्ने तयारी भइरहेको जानकारी दिए । अर्थले बजेटको लागि १८०० अर्बको सिलिङ तोकेर विभिन्न मन्त्रालयमा पठाएको छ ।

प्राखीवासमा भूमि प्रशासन सेवा

धनकुटा/ धनकुटाको पाखीबास नगरपालिकाले भूमि प्रशासन सम्बन्धी सेवा सञ्चालनमा ल्याएको छ । यसअघि मालपोत कार्यालयमार्फत मात्रै उपलब्ध हुँदै आएको सेवा सोमबारदेखि नगरपालिकाबाटै सुरु गरिएको हो । नगरपालिकाले भूमि प्रशासनसम्बन्धी छुट्टै शाखा स्थापना गरी सेवा सुरु गरेको हो । सेवा शुभारम्भ कार्यक्रममा नगरप्रमुख ज्ञानबहादुर गुरुङले अब पाखीबासमै जग्गा पासको काम सुरु भएकाले जानकारी दिए । उनका अनुसार आगामी साउनदेखि किताकत, नामसालीकरणमा मालपोत सम्बन्धी अधिकार सेवा नगरपालिकाबाटै उपलब्ध गराइनेछ । हालसम्म सामान्य कामका लागि समेत जिल्ला सदरमुकाम वा मालपोत कार्यालय घाउनुपर्ने बाध्यता रहेको उल्लेख गर्दै

नगरप्रमुख गुरुङले स्थानीय तहबाट सेवा प्रवाह हुँदा समय, खर्च र फन्कट कम हुने बताए । नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सुनिल पौडेलले भूमि प्रशासन शाखामा आवश्यक जनशक्ति तथा प्राविधिक व्यवस्थापन गिलाएर सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रविधिमैत्री बनाउदै लगिने बताए । सेवा शुभारम्भको अवसरमा नगरपालिकाले पहिलो सेवाग्राही निर्भला श्रेष्ठ र कल्याण दाहाडीलाई सम्मान समेत गरेको छ । स्थानीयवासीले आ'ने पाखीबासमा भूमि सम्बन्धी सेवा पाउन थालेपछि खुसी व्यक्त गरेका छन् । उपलब्ध गराइनेछ । हालसम्म सामान्य कामका पहुँच बढनुका साथै ग्रामीण क्षेत्रका बासिन्दालाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने नगरप्रमुख गुरुङले बताए ।

सुनसरीबाट... सुनसरीको माध्यमिक विद्यालयको विद्यार्थी युगोका नेपाल, जनता सँकेन्द्री स्कूलका अकृति दंगाल र आरजु रेग्मी, सरस्वती माध्यमिक विद्यालयकी निमिषा आचार्य तथा राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालयका अविगेल् वाखडा र अलिशा दाहालले ४ जिएिए प्राप्त गरेका छन् ।

श्लेष्मा खड्का, स्मृति यादव र सुयोग दहालले पनि ४ जिएिए प्राप्त गरेका छन् । **मध्यम...** लागु गरिने पनि नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ । त्यस्तै उनले क्रम प्रदान नियत सम्मानना भएका कृषि प्रशोधन पर्यटन सेवा, हलुका उत्पादन र प्रविधिमा आधारित उद्यमको विस्तारका लागि रकमारी आचार्यलाई नयाँ क्षेत्रमा ल्याउने गरिने पनि जानकारी दिए ।

एसईई... २४ वटै च्याम्पाना-घाघ्राणमा सडक निर्माण सुरु गरेको थियो । सेनाको विकास निर्माण निर्देशनालयअन्तर्गत निर्माण सम्पन्न गरिएको थो सडक अब स्थानीय नागरिकको दैनिकीसँग प्रत्यक्ष जोडिएको महत्त्वपूर्ण पूर्वाधारका रूपमा

विस्तारको परामर्श आवश्यक पर्ने भएकाले २०१६ भन्दा २२ गतेको मानिन्धरपट्ट बेटकले सेनालाई सडक निर्माणको जिम्मेवारी दिएको थियो ।

द एभरेष्टद्वारा बिरामीलाई सहयोग

दमक/ दमक -५ बेलौँनी रोडमा मुख्य कार्यालय रहेको द एभरेष्ट बस तथा ऋण सहकारी संस्थाले भापाको कनकाई नगरपालिकाले सुझुकाएका एक अशक्त विरामीलाई नगद सहयोग प्रदान गरेको छ । दुबै हात, खुट्टा गुमाएका २६ बर्षिय उमेश खत्रीलाई संस्थाको एक टोली सोमबार घरमै पुगेर नगद १५ हजार ५ सय ४ रुपैयाँ आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराएका हुन् । संस्थाका अध्यक्ष दिपक खरेलसहित सञ्चालक समिति,लेखा समिति, कर्मचारी,शेयर सदस्यहरूको उपस्थितिमा सहयोग रकम हस्तान्तरण गरिएको संस्थाका प्रशासन प्रमुख धर्मानन्द भट्टराईले जनाएका छन् ।

साप्ताहिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत संस्थाले आर्थिक अवस्था कमजोर भएका खातीलाई नगद सहयोग प्रदान गरिएको उनको भनाई छ । उनका अनुसार महिना दिन अघि वैदेशिक रोजगारीका सज्जमा दुवै गएको बेला दुबै हातखुटा काटनु पर्ने अवस्था उत्पन्न भएको थियो । शिथिलकाले दुवैमाई न दुबै हात र खुट्टा काट्न सल्लाह दिएपनि त्यहाँ उपचार खर्च खर्चिलो हुनेभएपछि जनाई कम्पनीले घर फर्काइदिएको थियो । घर फर्किएर लात्ती उनको काठमाडौँमा शल्यक्रिया गरि हातखुटा काट्ने रथी जीवन पाएका थिए । सत्र महिने छोरी र श्रीमतीसहित सुझुकाएर परिवारसहित बस्दैआएका खत्री परिवारले थप उपचारका लागि सहयोगको याचना गरिराएका छन् ।

उपकार...

सहयोग प्रदान गर्दै आएको छ । अध्यक्ष गिरिका अनुसार हाल कोषमा १ करोड २८ लाख रुपैयाँभन्दा बढी रकम संकलन भइसकेको छ । रकम हस्तान्तरण कार्यक्रममा महाशय प्रवेश परिषद सदस्य तुलसी निरौला, स्वतन्त्र पत्रकार श्याम भापाका अध्यक्ष नरेन्द्र ढकाल लगायतको सहभागिता थियो । आफूले भैँ अरुले पनि जन्मोत्सव तथा अन्य अवसरमा पत्रकारको सामाजिक सुरक्षाका लागि स्थापित कोषमा सहयोग गर्न खड्काले आग्रह पनि गरेका छन् ।

एसईई...

सोमबार राति एसईईको परीक्षाफल प्रकाशित भए लगत्तै सामाजिक सञ्जालमार्फत मन्त्री पोखरेलले समयमै सेवा प्रवाह गर्न सक्ने राज्य सयन्त्रको समुहिक प्रतिबद्धता र कार्यक्षमताका कारण परीक्षाफल करिब एक महिनामै सार्वजनिक गर्न सकिनेको बताएका हुन् । उनले नतिजा प्रकाशनका लागि दिनरात खटिने सम्पूर्ण शिक्षक-शिक्षिका, कर्मचारी, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सुरक्षा निकाय तथा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष रूपमा योगदान पुर्याउने सबैजनालाई आभार व्यक्त गरेका छन् । उनले सबै विद्यार्थीहरूलाई हार्दिक बधाई तथा आगामी यात्राका लागि शुभकामना समेत व्यक्त गरेका छन् । मन्त्री पोखरेलले यही गौरव र सृष्टारलाई +२, स्नातक तथा स्नातकोत्तर हदसम्म विस्तार गर्दै परीक्षा प्रणालीलाई थप व्यवस्थित, छिटो, विश्वसनीय र विद्यार्थीमैत्री बनाउने दिशामा शिक्षा, विज्ञान तथा प्रौढशिक्षा मन्त्रालय प्रतिबद्ध रहेको समेत बताएका छन् ।

असार १ देखि पुर्क परीक्षा

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसईई) २०८२ मा अत्यन्तै भयावहका लागि पुर्क परीक्षा सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको छ । बोर्डले सोमबार सार्वजनिक गरेको नतिजाबमोजिम पुर्क परीक्षा असार १ गतेदेखि सञ्चालन गर्ने जानकारी गराएको हो । बोर्डका अनुसार पुर्क परीक्षा असार १ गतेसम्म सञ्चालन हुनेछ । नन-ग्रेडेड (एन.जी.) भएका विद्यार्थीलाई लक्षित गर्दै परीक्षा सञ्चालन गर्ने लागिपरेको जनाइएको छ । यस वर्षको एसईईमा नियमिततर्फ मात्र लाख २० हजार ६६७ विद्यार्थी सहभागी भएका थिए । जसमध्ये दुई लाख ८४ हजार १६० विद्यार्थी ग्रेडेड भएका हुन् भने एक लाख ४६ हजार ४०० विद्यार्थी नन-ग्रेडेड भएका छन् । राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले पुर्क परीक्षाको विस्तृत कार्यालयिका तथा परीक्षा केन्द्रसम्बन्धी जानकारी छिट्टै सार्वजनिक गर्ने जनाएको छ ।

भाषामा ७० प्रतिशत भन्दा बढि उत्तिर्ण

माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसईई) २०८२ को नतिजाअनुसार भाषा जिल्लामा ७० प्रतिशत भन्दा बढि विद्यार्थी उत्तिर्ण भएका छन् । जिल्लामा १० हजार ८२० जना विद्यार्थी ग्रेडेड अर्थात् उत्तीर्ण भएका छन् भने ४ हजार ४४२ जना विद्यार्थी ननग्रेडेड भएका छन् । राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले सार्वजनिक गरेको नतिजाअनुसार जिल्लाको समग्र उत्तीर्ण प्रतिशत ७०.४४ रहेको छ भने १६.५४ प्रतिशत विद्यार्थी ननग्रेडेड भएका छन् । यस वर्ष भाषामा १०० जीपीए प्राप्त गर्ने ७ सामुदायिक विद्यालयबाट १३ जना र ३१ स्वतन्त्र विद्यालयबाट ४३ जना विद्यार्थीले उत्कृष्ट नतिजा ल्याएका छन् । कुल २५ जना विद्यार्थीले ४.०० जीपीए प्राप्त गरेको शिक्षा विभागका तथा सत्यन्त्र इकाई भएकाले जनाएको छ ।

सहयोग रकम हस्तान्तरण गरिएको संस्थाका प्रशासन प्रमुख धर्मानन्द भट्टराईले जनाएका छन् ।

संस्थागत... ४८ मध्ये ४ जना मात्र उत्तीर्ण हुँदा ८३३ प्रतिशत नतिजा आएको छ भने मुठानी माति दमक-१ मा ३४ मध्ये १३ जना उत्तीर्ण भई ३८.२४ प्रतिशत नतिजा आएको छ । नगर क्षेत्रका सामुदायिक विद्यालयतर्फ कुल ८३५ जना परीक्षार्थी सहभागी भएकोमा ६२५ जना उत्तीर्ण भएका छन् भने संस्थागत विद्यालयतर्फ १ हजार १२१ जना सहभागीमध्ये १ हजार ८० जना उत्तीर्ण भएका छन् । समग्रमा दमक नगरपालिकाको औसत नतिजा ८८.२९ प्रतिशत रहेको तथ्यांकमा उल्लेख छ ।

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले सार्वजनिक गरेको एसईई २०८१ को नतिजाअनुसार दमक नगरपालिकाबाट सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयको कुल १ हजार ९ सय ६४ जना विद्यार्थी परीक्षामा सहभागी भएका थिए । त्यसमध्ये सामुदायिक विद्यालयतर्फ ८३५ जना विद्यार्थी सहभागी भएकोमा ६२५ जना उत्तीर्ण भएका छन् भने २५० जना अनुत्तीर्ण भएका छन् । यसतर्फ औसत उत्तीर्ण प्रतिशत ७७.९१ रहेको छ ।

यस्तै संस्थागत विद्यालयतर्फ १ हजार १२१ जना विद्यार्थी सहभागी भएकोमा १ हजार ८० जना उत्तीर्ण भएका छन् भने ४१ जना अनुत्तीर्ण भएका छन् । संस्थागत विद्यालयको औसत नतिजा १६.३४ प्रतिशत रहेको छ । समग्रमा दमक नगरपालिकाको एसईई नतिजा ८८.२९ प्रतिशत रहेको तथ्यांकमा उल्लेख गरिएको छ । शिक्षा क्षेत्रमा संस्थागत विद्यालयको तुलनामा सामुदायिक विद्यालयको नतिजा अपेक्षाकृत कमजोर देखिएको भन्दा शिक्षाको गुणस्तर सुधार, शिक्षक व्यवस्थापन तथा नियमित अनुगमनमा ध्यान दिनुपर्ने आवश्यकता देखिएको स्थानीय शिक्षा संरक्षकवालाहरूले बताएका छन् ।

मेची महाकाली अभियान शुरु

दमक/ मानव सेवा आश्रमले सडकपेटीमा कसैले पनि कष्टकर जीवनयापन गर्न नपरोस् भनेर मेची-महाकाली राष्ट्रिय उद्धार यात्रा-२०८३ सुरु गरेको छ । पूर्वीनका काँक्रेभित्रस्थित मेची पुल्ना-सोपडादेँ आएको आश्रमका संस्थापक अध्यक्ष यात्रा जोड २२ गतेसम्म देशव्यापी रूपमा सञ्चालन हुने जनाइएको छ । आनी छोड्छ डोल्मा फाउन्डेसनकी संस्थापक एवं गविका आनी छोड्छ डोल्मा, मानव सेवा आश्रमका संस्थापक अध्यक्ष रामजी अधिकारी र मेचीनगर नगरपालिकाकी उपप्रमुख मीना उप्रेतीले शुभारम्भ समारोहमा शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए । मानव सेवा आश्रमले विगत १३ वर्षदेखि सहयोगापेसी सडकअश्रित मानवहरूको उद्धार र सामाजिक पुनर्निर्माणका लागि योगदान पुर्याउदै आएको आश्रमका संस्थापक अध्यक्ष रामजी अधिकारीले बताए । आनी छोड्छ डोल्मा फाउन्डेसनकी संस्थापक एवं गविका आनी छोड्छ डोल्माले मानवताको सेवा नै जीवनको सर्वोत्तम धर्म भएको धारणा राख्दै उद्धार अभियानमा सहयोग पुर्याउन सबै देशवासीलाई आह्वान गरिन् । आश्रम र फाउन्डेसनको सहकारिता तसोपटक यो अभियान सञ्चालन गर्न लागिएको उनले जनाइन् ।

सोत प्रदेशका १९ जिल्लामा मानव सेवा आश्रमको २३ वटा शाखा सञ्चालनमा छन् । आश्रमले मुलुकको ७७ वटै जिल्लाबाट आफन्तको साथ गुमाएका सहयोगापेसी सडकअश्रित मानवहरूको उद्धार एवं तिनको मानवोचित व्यवस्थापन गराउँदै आइरहेको छ ।

सर्वजनिक सेवा लिनै ध्यान दिऔं ।

- आफूले लिने सेवाका सम्बन्धमा जानकारी राखौं,
- आवश्यक कामजाल र प्रक्रिया पुरा गरौं,
- नागरिक बडापत्रका बारेमा जानकारी राखौं,
- आधिकारिक सेवाप्राप्त्यक्रमात्र मात्र सेवा लिऔं,
- सेवा प्राप्त गर्दा विचौलियाको प्रयोग नगरौं,
- सडकसम्म अबलान्दवैटै सेवा लिने र दिने गरौं,
- जेष्ठ नागरिक, अपाजुता भएका तथा अशक्त व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिऔं,
- सेवा प्राप्तमा सम्बन्ध भएमा सम्बन्धित निकायमा सम्पर्क गरौं,
- अनिवार्यता र भ्रष्टाचारविरुद्ध सम्बन्धित निकायमा उजुरी गरौं,

सर्वजनिक सेवालाई सरल, सहज र पारदर्शी बनाऔं ।

सर्वजनिक सेवा लिनै ध्यान दिऔं ।

- आफूले लिने सेवाका सम्बन्धमा जानकारी राखौं,
- आवश्यक कामजाल र प्रक्रिया पुरा गरौं,
- नागरिक बडापत्रका बारेमा जानकारी राखौं,
- आधिकारिक सेवाप्राप्त्यक्रमात्र मात्र सेवा लिऔं,
- सेवा प्राप्त गर्दा विचौलियाको प्रयोग नगरौं,
- सडकसम्म अबलान्दवैटै सेवा लिने र दिने गरौं,
- जेष्ठ नागरिक, अपाजुता भएका तथा अशक्त व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिऔं,
- सेवा प्राप्तमा सम्बन्ध भएमा सम्बन्धित निकायमा सम्पर्क गरौं,
- अनिवार्यता र भ्रष्टाचारविरुद्ध सम्बन्धित निकायमा उजुरी गरौं,

सर्वजनिक सेवालाई सरल, सहज र पारदर्शी बनाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

अत्याधुनिक प्रविधिद्वारा उत्पादित
नयाँ मापाली इटा

घजाटमा

ठूलो साइजको इटा उपलब्ध छ ।

सम्पर्कका लागि:
महातान बस्नेत : ९८२२६७००३१
उद्योग बस्नेत : ९८०४४०१४२२

ऊँ शान्ति डेन्टल हस्पिटलका सेवाहरू

१) दाँत तथा मुख सम्बन्धी सम्पूर्ण परिष्कार उपचार तथा परामर्श सेवा
२) दाँत निकाल्ने
३) दाँतको बर्देबिह उपचार गर्ने ।
४) दाँतको छोलो राख्ने ।
५) दाँत नभएको ठाउँमा फिन्नु दाँत गर्न दाँत होल्ड राख्ने ।
६) नमिलेको दाँतमा टिटाना डोल्मा तार बाध्ने ।
७) अत्याधुनिक मसिनेले दाँत काट्ने गर्ने ।
८) निजा सुक्नले, श्वास नगहउने, निजाबाट रगत आउने तथा पाएरियाको उपचार गर्ने ।
९) Oral-Ulcer रक्त Oral-Cancer को परामर्श ।
१०) मुखको साधारण सर्वाधिकार सेवा । Minor Surgery
११) मुखको जटिल सर्वाधिकार सेवा । Major Surgery
१२) दाँतको Implant गर्ने । १३) दाँतको OPD सेवा ।

ऊँ शान्ति डेन्टल हस्पिटल
दमक-५ बेलडांगी रोड, डि म्याक्स अगाडी (फोन: ०२३-५७९१०६)